

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение
Детский сад «Мичээр» им.Н.В.Крыжановской
МР «Сунтарский улус» Республики Саха (Якутия)

Аһаҕас дьарык:
«Билии аптаах дойдута »
бэлэмнэнии бөлөх

Иитээччи: Федорова Т.В

Кутана, 2025 с.

Тема: аһаҕас дыарык «Билии аптаах дойдута»

Дата проведения: олонньу 28 күнэ, 2025 сыл.

Группа: бэлэмнэнии бөлөх

Всего детей: 8 воспитанников.

Уобаластар алтыһыылара: билии – көрүү, тылы сайыннарыы, тулалыыр эйгэ, ахсаан, грамота, бодоруһуу, эт-хаан сайдыыта.

Көрүнэ: интегрированной

Дыарык ньымата: билии – көрүү, оонньуу

Сыала: оонньуу дыарык нөнүө оҕо билиитин чингэтии.

Соруктара:

Үөрэтии: Тылы сөпкө санарарга эрчийии, ылбыт билиилэрин чингэтии, санарар дыоҕуру сайыннарыы, оскуолаҕа киирэргэ бэлэмнэнии сатабылларын чингэтии, бэриллибит сорудахтарга сөпкө уонна толору эппиэттииллэрин ситиһии;

Сайыннарыы: Тыл саппааһын байытыы, оҕо толкуйдуур дыоҕурун сайыннарыы, илии-тарбах былчыннарын, тэтэрээккэ үлэҕэ бэлэмнээһин.

Иитии: Оҕо элбэҕи билиэн – көрүүн баҕарар баҕатын иитии; Улахан киһиэхэ, алтыһар табаарыстарыгар убаастабыл сыһыанын иитии. Эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһан, бэйэ-бэйэҕэ көмөлөсүүһү.

Көрүнэ: Групповой Формата: \ Бөлөбүнэн үлэ \ Бэсиздэ \ Оонньуу \ Таабырын

Кэтэһиллэр түмүктэр:

1. Оҕо тус сайдыытын байытыы;
2. Оҕо сатабылын сайыннарыы, ылбыт билиитин чингэтии.
3. дыарыкка турбут сыаллары-соруктары ситиһии.

Туттуллар тэриллэр: ойуулаах хартыыналар, слайд- байанай, экран, проектор, компьютер, дуоска, остуол, оҕо ахсаанынан фишкалар, борустуой харандаас, тэтэрээт, куобах-ростовой кукла.

Дыарык иннинэ ытыллар үлэ: бэсиздэ, дидактической оонньуулар, артикуляционной үлэ.

№	Этапы	Педагог дэайымала	Оёолор дэайымаллара
1	Этап привлечения внимания, актуализации знаний	1. эрчиллий «Сарсылардаангы хамсаныы». Күнүм үөрэн мичилийн Көрдө миигин түннүгүнэн Күммүн кытта оонньоору Ойон турдум оронтон Күөххэ көнүл көччүйээри Сарданалыын сизттистим. Төгүгүччү тураммыт доёотторго дорёоонноох дорообо, ыалдыттарга эйёёэс эёёрдэ	<i>(перфокарталарынан эёёрдэ хоһоону этии) автор Софонова Зинаида Иннокентьевна</i> <i>Үтүө күнүнэн.</i>
2	Дэарык соругун этии. Дэарык тематын таһаарар проблема туруоруу	Оёолоор эһиги сотору уһуйаангытын бүтэрэн баран ханна бараары сылдыаёытый? - Оскуолаёа . Оскуолаёа барар билиигитин билээри бүгүн биһиги Билии дойдутун дыкти эйгэтигэр ыалддыттыахпыт. Биһиги бүгүн аптаах массыыналарынан оскуолаёа барар суолу баһылыахпыт. Билии эйгэтин оскуолатыгар айанныырбытыгар араас уулуссаларынан айыннаахпыт иннинэ, массыыналарбытын бэйэбит айан таһаарыахыахпыт. /хас биирдиибит массыынабытын ремонтнуохпутун наада, ол ремонтнуурбутугар уруһуйга баар точкалары холботолуубут, көлүөһэлэрин түннүктэрин, фараларын кырааскалыахпыт./ Сорук толоруллар кэмигэр оёолорго араас боппуруостаргы бизэри /индивидуальный вопросник/ - хара өнгүнэн тугун эбии кырааскалыахпытын сөбуй - көлүөһэбит хайдах быһыылааёый - массыынаёа туга ханнык геометриотическай фигураёа майгынныылларый - сөбүлүүр өннүтүэн кырааскалаан. - Билии оскуолатыгар тийэрбитигэр араас ааттаах уулуссаларынан айаннаахпыт. Хас биирдии уулуссаёа тохтоон , сынһаннан ааһыахпыт. Маннык уулуссаларынан айаннаахтаахпыт өйдөөн көрөөрун эрэ. - дорёоон уулуссата - чыыһыла уулуссата - Остуоруйа уулуссата - уулуссата - Айылёа эйгэтин уулуссата эйгэ	- Эппиэттэри истии Массыына схема. Цв.харандаар. боростуой харандаас
		1. - Чэ эрэ, оёолор, ыраах да чугас да буолбатах айаммытын саёалыаёын. Массыынаннан соруудах толоро барыаххайын. Оёолоор ханнык уулуссаёа кэллибит. Дорёоон уулуссатыгар кэллибит	

	Чэ эрэ оголор остуолларбытыгар кэллибит. (остуолларга тэриэккэлэр сыталлар) оҕолоор күрүн эрэ эһиги иннигитигэр тэриэккэлэр сыталлар ону кимиэхэ да көрдөрбөккө аһан көрүн ханнык дорҕоонтон саҕаланарын ол биридмиэти уруһуйдаан көрдөрөбүт . - А – ат . Ат диэн хас сүһүөхтэн турарый (Биир) - Т – тараах. Тараах (икки) - Л – лыах (икки) - О – остуол (икки) - Э – Эһэ (икки) - Б – Быһах (икки) - С – Сибэкки (үс) - К – кэмпиэт (икки) Маладьыастар Корун эрэ уонна эбии остуолга эбии туох сытарый ? планшет боростуой планшет буолтах биьуги онно уруьуйдуохпутун сэп. Уонна араасбуукубалары бэчээттиэхпитин сэп. Оҕолор эьиги аатаргыт бастакы дорҕооннорун бу биьиги планшеппытыгар суруйан круобун эрэ. Эьиги аттыгытыгар сахалыы оьуордар сыталлар ди ону утугунннубут эрэ	
	2 .Салбыы массыыналарбытыгар олордубут сарбыы айаннаатыбыт. Корун эрэ ханнык уулуссаҕа кэллибитий ? Ахсаан уулуссатыгар кэллибит. 1. Ахсаан суоттааһына: /Өйгө суоттааһыны чингэтии/ Оҕолору параннан туруортаан баран. Икки инники турар оҕолорго мөһөөччүктэри туттарабыт уонна бырахтарабыт уонна икки сыыппараны эбэбит. /Паараннан эбиэхтэрин сөп, или төттөрү таары эбиэхтэрин сөп./ 2. Мээчиги ылабыыт уонннаа оҕолорго биир мээчиги быраба быраба ыйыталыыбыт 1. <u>Нэдиэлэҕэ хас күн баарый?</u> 2. <u>Хас оробуллэр баалларый</u> 3. <u>Хас үлэ күнэ баарый</u> 4. <u>Нэдиэлэри ааттаталаа</u> 5. <u>Нэдиэлэ күннэрин хонгоонунан чингэтии.</u> Д/и: /Сыыппаралары чингэтии/ тыас нөнгүө, цифра көмөтүнэн. – баччата таһын, баччата ой, ...	

		3. Массыынабытыгар олоробут уонна салҕы айанныыбыт. Аны ханнык уулуссаҕа тийэн кэллибитий . Бу уулуссаҕа оҕолор араас Остуоруйалар олороллор. Ханнык эрэ остуоруйалар сасыттарын ребус-таабырын нөҕүө таайахтааххыт. 1. 5 ынах+ эмээхсин – аата 2. Куурусса хас кыһыл көмүс сымыыты сымыыттаабытай? 3. Коза ийэ хас оҕолоох этэй? 4. Ниф-ниф, Нуф-нуф, Наф-наф кимтэн куоппуттарай? 5. Таал-Таал эмээхсини ким быһаабытай? 6. Теремокка иллээхтик-эйэлээхтик ханнык кыллалар олорбуттарай?(Баҕа, кутуйах, куобах, саһыл, бөрө, эһэ, барыта 6.) (Оҕолор таайаллар) элбэх да остуоруйаны билэр эбиккит. Маладьыастар.	
		3. Массыыналарбытыгар олордубут салҕы бардыбыт. Оҕолоор, тыый биһиги Сынньалан кырдалыгар тийэн кэллибит дии... Көрүн эрэ, Кэрэ сибэккии биһиэхэ туох эрэ соруудаҕын бэлэмнээбит дии... Сахалы хамсаныыаах үгүү сынньалангыгар кыттабыт...	
		4. Ханнык уулуссаҕа кэллибитий. Бу уулуссабыт аата Геометрия Манна харахпытын симэбит уонна аһабыт. Хайдах быһыылаах дьиэлэр бааллары /геом.фигуралары ааттааһын/ - Манньк фигураҕа маарынныыр предметтары ааттаа.... Массыыналарбытыгар олордубут салҕы бардыбыт.	
3	Рефлексия	Билии оскуолатыгар тийэн кэллибит. Оскуолаҕа кимнээх баар буолаллары? Үөрэнээччилэр уонна учууталлар. Билигин хас биирдиибитигэр аптаах телефон биэриэм уонна биһиги бүгүн тугу гыммыппытын суруйуохпут. 1. Массыына 2. Дроҕоон, 3. Остуоруйалар 4. Манньк фигура онор. 5. Эн аатын бастакы буукубатын суруй. - Оҕолор маладьыастар, мин наһаа үөрдүм уонна хас биирдиигитигэр медаль туттарарарбын көнүллээн. Оскуолаҕа киирэргэ бэлэм эбиккит , ону бу мэдээлгит туоһулуо.	

